

سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰:۳۰											
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه											
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳																	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir																	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد) - استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.																
۱	جمله های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف - در دوره امپراتوری قدیم مصر، قدرت فرعون ها در اوج بود و اهرام سه گانه به دستور آنان ساخته شد. ب - دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ماد، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می شود. ج - تقسیم بندی افراد در جامعه نخستین آریایی، معرف برتری و امتیاز خاص گروه های مختلف بود.																
۲	کدام یک از گزینه های سمت راست با شماره های سمت چپ در ارتباط است. (هر مورد ۰/۲۵) در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است. <table><tr><td>الف - پایه گذار نخستین سند قانون گذاری جهان</td><td>۱ - شی هوانگ تی</td></tr><tr><td>ب - مؤسس سلسله موری در هند</td><td>۲ - حمورابی</td></tr><tr><td>ج - تکمیل کننده دیوار بزرگ چین</td><td>۳ - چندرا گوپتا</td></tr><tr><td></td><td>۴ - سارگن</td></tr><tr><td></td><td>۵ - آشوکا</td></tr></table>							الف - پایه گذار نخستین سند قانون گذاری جهان	۱ - شی هوانگ تی	ب - مؤسس سلسله موری در هند	۲ - حمورابی	ج - تکمیل کننده دیوار بزرگ چین	۳ - چندرا گوپتا		۴ - سارگن		۵ - آشوکا
الف - پایه گذار نخستین سند قانون گذاری جهان	۱ - شی هوانگ تی																
ب - مؤسس سلسله موری در هند	۲ - حمورابی																
ج - تکمیل کننده دیوار بزرگ چین	۳ - چندرا گوپتا																
	۴ - سارگن																
	۵ - آشوکا																
۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (دو مورد اضافی است) (هر مورد ۰/۲۵) (کاخ اردشیر - کاخ تیسفون - طاق بستان - نقش رستم) الف - معماری ساسانی با ساخت به اوج رسید. ب - معروف ترین نقش برجسته دوره ساسانی، مجموعه است.																
۴	گزینه های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف - کهن ترین نشانه و آثار حضور انسان در ایران مربوط به کدام محوطه باستانی است؟ ۱ - چغاگلان ۲ - چغازنبیل ۳ - کشف رود ۴ - شهر سوخته ب - اولین بار نام ماد در کدام منبع ذکر شده است؟ ۱ - سالنامه شاهان آشوری ۲ - سالنامه شاهان بابلی ۳ - سالنامه شاهان اکدی ۴ - سالنامه شاهان سومری																
۵	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰/۲۵) الف - ویژگی برجسته جشن های ایران باستان چه بود؟ ب - معنای واژه آریایی چیست؟																
۶	تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف - علم تاریخ: ب - گوسان ها:																

سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		تعداد صفحه: ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد) - استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.			
نمره				
۷	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف- به نظر شما، چرا کورش هخامنشی در تاریخ همواره تحسین و تکریم شده است؟ ب- به نظر شما، عوامل توانمندی سپاه اشکانیان در نبرد با دشمنان خارجی مانند امپراتوری روم چه بود؟			
۸	مقایسه پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف- ویژگی‌های دولت شهرهای آتن و اسپارت را با یکدیگر مقایسه کنید. ب- شیوه حکومت اشکانیان و ساسانیان را مقایسه کنید.			
۹	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۵/۰) الف- نخستین و دومین گام کار باستان‌شناسان را ذکر کنید. ب- راه‌ها و وسایل حمل و نقل در ایران باستان از چه جنبه‌هایی دارای اهمیت بود؟ (ذکر دو مورد کافی است) ج- در آیین زرتشتی، دو خصلت و ویژگی زن خوب کدامند؟ د- هخامنشیان چه میراث‌های تمدنی به یادگار گذاشته‌اند؟ (ذکر دو مورد کافی است)			
۱۰	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۵/۰) متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های آن پاسخ دهید: داریوش یکم در سنگ نوشته کاخ آپادانای شوش گوید: «این کاخ که در شوش برپا ساختم، تزییناتش از مسافت‌های دور آورده شد.... الوار درخت سدر از لبنان حمل شد. سنگ گران‌بهای لاجورد و عقیقی که در اینجا به کار رفته، از سغدیانا آورده شد. سنگ گران‌بهای فیروزه از خراسان آورده شد که اینجا تراش خورد.... کارگرانی که سنگ را تراش دادند، ایونیایی و ساردی (هر دو واقع در آسیای صغیر) بودند. زرگرانی که طلاکاری کردند، مادی و مصری بودند. مردمانی که درودگری کردند، ساردی و مصری بودند. مردانی که آجر پخته درست کردند، بابلی بودند. مردانی که دیوار را زینت‌کاری کردند، مادی و مصری بودند داریوش شاه گوید: در شوش کاری بسیار بزرگ شد. اهوره‌مزدا، مرا حمایت کند». الف- محتوای این سنگ نوشته، کدام ویژگی هنر و معماری هخامنشی را نشان می‌دهد؟ ب- فراوانی نام‌های مناطق در این سنگ نوشته، کدام ویژگی حکومت هخامنشی را نشان می‌دهد؟			
۱۱	تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی) در گاه‌شماری اوستایی، چگونه مشکل عقب افتادن یک شبانه‌روز در هر ۴ سال از سال حقیقی حل می‌شد؟			
۱۲	ابداع کشاورزی چه پیامدهای مهمی برای بشر داشت؟ (ذکر یک مورد کافی است)			

سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		تعداد صفحه: ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد) - استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.			
۱۳	چرا اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین النهرین، یونان و.... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی ساختند؟			
۱۴	زبان های ایرانی نو، به چه زبان هایی گفته می شود؟			
۱۵	اهداف سلوکوس و جانشینان او از ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها چه بود؟ (ذکر دو مورد کافی است)			
۱۶	نتایج و دستاوردهای کاوش ها و تحقیقات جدید را درباره تاریخ ایران باستان توضیح دهید. (ذکر دو مورد کافی است)			
۱۷	عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است)			
۱۸	نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانیان تحت تأثیر چه عواملی گسترش یافت و تثبیت شد؟			
۱۹	چرا اشکانیان و ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان امپراتوری روم با هند و چین می شدند؟			
۲۰	چرا دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟			
۱	پرویز و سربلند باشید			

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶			
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۳ صفحه		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱	الف) صحیح	(./۲۵)	درس ۴، ص ۳۸	۷۵/.	
	ب) غلط	(./۲۵)	درس ۸، ص ۷۶		
	ج) غلط	(./۲۵)	درس ۱۲، ص ۱۰۹		
۲	الف) ۲- حمورابی	(./۲۵)	درس ۴، ص ۳۷	۷۵/.	
	ب) ۳- چندراگوپتا	(./۲۵)	درس ۵، ص ۴۵		
	ج) ۱- شی هوانگ تی	(./۲۵)	درس ۵، ص ۴۷		
۳	الف) کاخ تیسفون	(./۲۵)	درس ۱۶، ص ۱۵۰	۵/.	
	ب) طاق بستان	(./۲۵)	درس ۱۶، ص ۱۵۱		
۴	الف) ۳- کشف رود	(./۲۵)	درس ۸، ص ۷۲	۵/.	
	ب) ۱- سالنامه شاهان آشوری	(./۲۵)	درس ۹، ص ۸۱		
۵	الف) عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند (ذکر یک مورد کافی است).	(./۲۵)	درس ۱۲، ص ۱۱۶	۵/.	
	ب) شریف و آزاده (ذکر یک مورد کافی است).	(./۲۵)	درس ۹، ص ۸۰		
۶	الف) تاریخ، علمی است که به مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسان ها و جامعه ها در گذشته می پردازد (./۵) و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می کند. (./۵)				
	ب) در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت (./۵) و شاعران و موسیقی دانان دوره گردی که به گوسان ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان ها را از حفظ برای مردم می خواندند. (./۵) درس ۱۵، ص ۱۳۸ (کلیدواژه: شاعران و موسیقی دانان - نقل داستان های ملی و پهلوانی ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)				
۷	الف) کورش نه به دلیل سرزمین هایی که گشود، بلکه به خاطر شخصیت انسانیش همواره تحسین و تکریم شده است. (./۵) در روزگاری که قتل و غارت و کشتار، روش معمول فرمانروایان و فاتحان بود، کورش با پرهیز از چنین رفتاری، شکل جدیدی از فرمانروایی را به جهان معرفی کرد. (./۵) (کلیدواژه: رفتار مدارا جویانه و انسانی کورش - پرهیز از قتل و کشتار ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)				
	ب) ۱- سواره نظام چابکی بود که در هنگام سواری تیراندازی می کرد و باعث از هم پاشیدن لشکر دشمن می شد. ۲- پیشینه صحرانوردی شان بود که به آنان توانایی جنگیدن و تحمل مشقت را داده بود. ۳- سواره نظام سنگین اسلحه که مجهز به زره و کلاه خود بود. ۴- استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در سپاه دشمن ایجاد می کرد. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/.) (کلیدواژه: سواره نظام چلبک تیرانداز - پیشینه صحرانوردی و تحمل مشقت - سواره نظام سنگین اسلحه - صدای طبل ذکر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)				

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶	
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۳ صفحه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۸	الف) آتن مرکز فعالیتهای فلسفی، علمی و هنری (ذکر یک مورد ۲۵/). تعلق می گیرد. و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به شمار می رفت. (۲۵/). اما اسپارت، جامعه ای نظامی گرا و جنگاور بود (۲۵/). که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه ای نداشت. (۲۵/). درس ۶، ص ۵۲ ب) حکومت اشکانی به شکل غیرمتمرکز اداره می شد و اداره برخی از سرزمین ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. شیوه غیرمتمرکز اداره حکومت اشکانیان، شیوه حکومت ملوک طوایفی نامیده شده است. (۵/). اما پادشاهان ساسانی ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور را تقویت کردند. در نتیجه این اقدام ها، از تعداد حکومت های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد. (۵/). درس ۱۱، صص ۱۰۲ و ۱۰۳ (کلید واژه: حکومت اشکانیان: غیر متمرکز - حاکمان محلی - ملوک طوایفی (ذکر دو مورد ۵/). تعلق می گیرد.) + حکومت ساسانیان: ایجاد تمرکز - حکومت مرکزی - کم شدن حکومت های موروثی (ذکر دو مورد ۵/). تعلق می گیرد.)		
۹	الف) ۱-شناسایی و کشف (۲۵/). ۲-حفاری (۲۵/). (اگر ترتیب رعایت نشود ۲۵/۰ تعلق می گیرد) ب) ۱-سیاسی ۲-نظامی ۳-اقتصادی مخصوصاً تجاری ۴-انتقال اندیشه ۵-انتقال فرهنگ (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۲۵/). درس ۱۳، صص ۱۲۰ و ۱۲۳ ج) پارسایی (۲۵/). و عفت (۲۵/). درس ۱۲، ص ۱۱۴ د) ۱-آیین کشورداری و فنون سیاست ۲-شیوه های عمرانی ۳-شیوه های اقتصادی و تجاری ۴-ساخت بناهای باشکوه ۵-ابداع هنرهای جهانی ۶-مداراجویی فرهنگی و دینی (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۲۵/). درس ۹، ص ۸۹		
۱۰	الف - ۱- تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت های تابع ۲- استفاده از مهارت و استادی هنرمندان و معماران سرزمین های قلمرو تحت فرمان هخامنشیان ۳- ترکیب و تلفیق تجربه و سبک های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه های بومی (ذکر یک مورد کافی است. ۵/). ب- وسعت قلمرو (۵/). (در صورتی که به هر کدام از موارد قدرت- شکوه و عظمت حکومت- گستردگی امپراتوری اشاره شد نمره کامل تعلق می گیرد.) درس ۱۶، ص ۱۴۳		
۱۱	بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می کردند. درس ۲، ص ۱۵		
۱۲	مهمترین پیامدهای کشاورزی عبارت اند از ۱- کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دوره گردی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونتگاه های دائم ایجاد کردند. ۲- به دلیل تولید اضافه بر نیاز، عده ای فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. ۳- در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. (ذکر یک مورد کافی است.) (کلیدواژه: یک جانشینی و به وجود آمدن روستاها - تولید مازاد بر نیاز - تخصصی شدن کارها - شکل گیری تجارت - شکل گیری شهرها و تأسیس تمدن (ذکر یک مورد کافی است.) درس ۴، ص ۳۴		

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶	
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۳ صفحه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir
ردیف	راهنمای تصحیح		
۱۳	آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست، بلکه تمام قلمرو گیتی را در برمی گیرد. (ذکر یکی از مواردی که خط کشیده شده است نمره کامل تعلق می گیرد.) درس ۱۴، ص ۱۲۸		
۱۴	به زبان هایی گفته می شود که در دوران اسلامی (۲۵/۱) به تدریج در مناطق مختلف ایران (۲۵/۱) رواج یافتند. درس ۱۵، ص ۱۳۸		
۱۵	۱- آنها قصد داشتند فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند. ۲- ساکنان آنها وظیفه داشتند از وقوع شورشهای احتمالی و هجوم طوایف کوچ رو جلوگیری کنند. ۳- از سوی دیگر، این شهرها زمینه گسترش فعالیت های تجاری با سرزمین های دور و نزدیک را فراهم می آوردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/۱) درس ۱۰، ص ۹۱		
۱۶	۱- بخشی از آثار تاریخی کشف شده به موزه های اروپا و آمریکا انتقال یافت. ۲- این آگاهی ها کمک کرد تا سلسله های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد. ۳- کاوش های باستانشناسی و پژوهش های جدید همچنین نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته ای را بنیان نهاده بودند. ۴- تقسیم بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/۱) (کلیدواژه: انتقال آثار تاریخی به موزه های اروپا و آمریکا - شناخت پادشاهی ماد تا ساسانیان - یکجانشینی ساکنان فلات ایران قبل از مهاجرت آریایی ها - تقسیم بندی جدید تاریخ ایران) درس ۷، ص ۶۵		
۱۷	۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان؛ ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش های سیاسی؛ ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب؛ ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین های حاصلخیز آسورستان (بین النهرین)؛ ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می خواند؛ ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/۱) درس ۱۰، ص ۹۸		
۱۸	عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. (۵/۱) عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود. (۵/۱) (کلیدواژه: تأسیس حکومت مرکزی قدرتمند - رسمیت یافتن دین زرتشتی - اشاره به هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد) درس ۱۲، ص ۱۱۱		
۱۹	در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، (۵/۱) عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می شد. (۵/۱) اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند. درس ۱۳، ص ۱۲۶		
۲۰	۱- حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد ۲- با این اقدام، دین و سیاست به هم گره خوردند. ۳- از یک سو، پادشاهان ساسانی به پشتیبانی کامل از دین رسمی پرداختند ۴- و از سوی دیگر روحانیان زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/۱) درس ۱۴، ص ۱۳۳		
۲۰	جمع نمره		
مصححین محترم لطفا در تصحیح سوالات، توجه لازم به کلیدواژه ها داشته باشید.			
همکاران گرامی، خدا قوت، تمام موارد درخور اهمیت جهت نمره گذاری در راهنمای تصحیح نوشته شده است، خواهشمند است جهت رعایت عدالت آموزشی، اوراق دانش آموزان، صرفاً بر اساس راهنمای مذکور تصحیح و بازبینی شوند. با سپاس از مساعدت همکاران بزرگوار			